

Kandidatuppsats

Sjuksköterskeprogrammet 180 hp

Sjuksköterskestudenters kompetens inom transkulturell omvårdnad

En allmän litteraturstudie

Omvårdnad 15 hp

Varberg 2023-11-01

Julia Johansson och Petronella Pettersson Spångäng

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Titel	Sjuksköterskestudenters kompetens inom transkulturell omvårdnad – En allmän litteraturstudie
Författare	Julia Johansson och Petronella Pettersson Spångäng
Akademi	Akademien för hälsa och välfärd
Handledare	Sara Karnehed, Universitetsadjunkt i omvårdnad, Fil.mag, Doktorand
Examinator	Carina Göransson, Universitetslektor i omvårdnad, Med.dr
Tid	Hösttermin 2023
Sidor	19
Nyckelord	Kommunikation, Kultur, Sjuksköterskestudenter, Transkulturell kompetens, Transkulturell omvårdnad

Sammanfattning

Bakgrund: I dagens mångkulturella värld möter sjuksköterskor personer med olika kulturella bakgrunder och sjuksköterskestudenter behöver utveckla sin transkulturella kompetens för att möta de kulturella behoven som detta medför. Transkulturell omvårdnad innebär att en persons kultur inverkar på omvårdnaden. Fenomenet är nära sammankopplat med personcentrerad vård, i vilka relationsskapande och kommunikation är betydelsefulla aspekter. Sjuksköterskeutbildningen brister i utläringen av transkulturell omvårdnad och behöver förbättras såväl praktiskt som teoretiskt för att uppnå god omvårdnad. **Syfte:** Syftet var att beskriva sjuksköterskestudenters kompetens inom transkulturell omvårdnad. **Metod:** Studien genomfördes som en allmän litteraturstudie med induktiv ansats utifrån elva resultatartiklar. **Resultat:** Databearbetningen mynnade ut i de två huvudkategorierna *Sjuksköterskestudenters upplevda utmaningar under verksamhetsförlagd utbildning* samt *Sjuksköterskestudenters positiva upplevelser av transkulturell omvårdnad* med respektive underkategori *Kommunikationsutmaningar* och *Drivkraft att utveckla transkulturell kompetens*. **Konklusion:** Sjuksköterskestudenter upplever sin transkulturella kompetens som bristande och möter flera utmaningar med att tillhandahålla transkulturell omvårdnad men också positiva aspekter när den tillgodoses. Transkulturell omvårdnad behöver integreras i sjuksköterskeutbildningen för att bättre förbereda studenter för arbetslivet.

Title	Nursing students' competence within transcultural nursing – A general literature review
Author	Julia Johansson and Petronella Pettersson Spångäng
School	School of Health and Welfare
Supervisor	Sara Karnehed, Lecturer in nursing, MNSc, PhD-student
Examiner	Carina Göransson, Senior Lecturer in nursing, PhD
Period	Autumn 2023
Pages	19
Keywords	Communication, Culture, Nursing Students, Transcultural Competence, Transcultural Nursing

Abstract

Background: In today's multicultural world nurses will meet people from different cultural backgrounds and nursing students will have to develop their transcultural competence to meet the cultural needs this leads to. Transcultural nursing means that a person's culture affects the nursing care. The phenomenon is closely connected to personcentered care in which establishing relationships and communication are meaningful aspects. The nurse education lacks in teaching transcultural nursing and needs to improve its practical and theoretical education to attain good nursing care. **Aim:** The aim was to describe nursing students' competence within transcultural nursing. **Method:** The study was made as a general literature review with an inductive approach from eleven result studies. **Result:** The data analysis led to the two main categories *Nursing students experienced challenges during clinical training education* and *Nursing students positive experiences of transcultural nursing* with respective subcategory *Communication challenges* and *Will to develop transcultural competence*. **Conclusion:** Nursing students experience their transcultural competence as lacking and they meet several challenges to provide transcultural nursing but also positive aspects when it is being accommodated. Transcultural nursing needs to be integrated in the nursing education to better prepare students for working life.

Innehållsförteckning

Inledning	1
Bakgrund	1
Kultur.....	2
Transkulturell omvårdnad	2
Omvårdnad	4
Personcentrerad vård och transkulturell omvårdnad	4
Sjuksköterskor och sjuksköterskeutbildning	4
Problemformulering	6
Syfte	6
Metod	6
Datainsamling.....	6
CINAHL	7
PubMed.....	7
Inklusions- och exklusionskriterier.....	7
Kvalitetsgranskning	8
Databearbetning.....	8
Forskningsetiska överväganden.....	9
Resultat.....	9
Sjuksköterskestudenters upplevda utmaningar under verksamhetsförlagd utbildning.....	10
Kommunikationsutmaningar	11
Sjuksköterskestudenters positiva upplevelser av transkulturell omvårdnad	12
Drivkraft att utveckla transkulturell kompetens	13
Diskussion	13
Metoddiskussion.....	13
Resultatdiskussion	16
Konklusion och implikation	19
Referenser	I
Bilaga A	I
Tabell 1: Sökordsöversikt.....	I
Bilaga B.....	II

Tabell 2: Sökhistorik	II
Bilaga C.....	III
Tabell 3: Artikelöversikt.....	III

Inledning

Globalt lever cirka 281 miljoner människor i ett annat land än där de är födda (Förenta Nationerna [FN], 2022). I slutet av 2022 var 108,4 miljoner människor på flykt, detta inkluderar personer på flykt undan brott mot mänskliga rättigheter, förföljelse, konflikter, krig, våld samt andra allvarliga händelser som stör samhällsordningen (UNHCR, 2023). Andelen internationella migranter ökar varje år och cirka 80 procent tar sig från ett land till ett annat på ett säkert sätt (FN, 2022). Att personer migrerar innebär att världen blir mer mångkulturell, vilket visar på vikten av att hälso- och sjukvårdspersonal utbildas i och har förståelse för kulturella likheter och skillnader inklusive traditioner och värderingar samt i hur sjukvård bedrivs i andra länder (Mangrio & Sjögren Forss, 2017). Enligt Miller et al. (2008) har en persons kultur inverkan på hälsan men detta adresseras sällan inom hälso- och sjukvården. Hälso- och sjukvårdspersonal låter ofta den egna kulturen vara vägledande vid omvårdnad, något som kan påverka förmågan att ge transkulturell omvårdnad. Transkulturell omvårdnad innebär att ta en persons kulturella bakgrund i beaktning vid omvårdnad (Serrant-Green, 2001).

Internationellt förekommer orättvisor i vården, vilka kan bestå av så väl juridiska bestämmelser och ekonomiska förutsättningar som av att bristande kunskap inom språk och kultur påverkar möjligheten att ta del av sjukvårdssystemet samt att patientgrupper som till exempel flyktingar utsätts för diskriminering (Lebano et al., 2020). I Sverige är det inom hälso- och sjukvården enligt Diskrimineringslag förbjudet att diskriminera någon oavsett kön, religion, trosuppfattning eller ursprung (SFS 2008:567). Dessutom styrs svensk hälso- och sjukvårdspersonal av Hälso- och sjukvårdslagen, vars syfte är vård på lika villkor för hela Sveriges befolkning samt en god hälsa hos alla. Därtill ska den vård som ges vara med respekt för allas lika värde (SFS 2017:30). Tidigare forskning har visat att sjuksköterskor behöver ha kunskap om kulturella likheter och skillnader vilket bör inkluderas i det kliniska arbetet såväl som i utbildningen (Leininger, 2002). Kunskap om transkulturell omvårdnad hos hälso- och sjukvårdspersonal minskar risken för att patienter diskrimineras utifrån sin kulturella bakgrund (Maier-Lorentz, 2008; Miller et al., 2008).

Bakgrund

Kultur

Kultur består av flera olika delar och därför uppstår svårigheter med att definiera begreppet, först krävs en benämning av delarna och deras viktigaste egenskaper (Mironenko och Sorokin, 2018). Kultur omfattas av processer, så som seder, traditioner och värderingar samt produkter till följd av mänsklig aktivitet som kan vara både materiella och immateriella, till exempel språk och vetenskap (McFarland & Wehbe-Alamah, 2019; Mironenko & Sorokin, 2018). De olika delarna inom kulturbegreppet överförs mellan generationer men kan förändras och utvecklas över tid. Alla delar skapar tillsammans fenomenet kultur (Mironenko & Sorokin, 2018). Enligt Leininger (2002) utgörs kultur av faktorerna teknologi, religion och filosofi, familj och släktskap, kulturella värderingar, tro och livsval, politik och juridik, ekonomi, utbildning samt miljö, språk och ursprung, vilka delvis återkommer i och överensstämmer med Mironenko och Sorokins (2018) definition av begreppet.

Transkulturell omvårdnad

Madeleine Leininger kan betraktas som en pionjär inom transkulturell omvårdnad och hennes teori *The Theory of Culture Care Diversity and Universality* har varit betydelsefull inom ämnet (Leininger, 2002; Narayanasamy & White, 2005; Ray, 2013). Leininger uppmärksammade behovet av kunskap om transkulturell omvårdnad hos sjuksköterskor eftersom de, då som nu, möter patienter med olika kulturella bakgrunder men saknade vetenskaplig grund och utifrån detta utarbetade hon under 1950-talet teorin (Leininger, 2007). Teorin om transkulturell omvårdnad skulle komma att bli vägledande för framtida forskning och sjuksköterskans professionsutveckling (Leininger, 2007; Maier-Lorentz, 2008). Syftet med teorin var att upptäcka och beskriva likheter och skillnader mellan olika kulturer, vilka inverkar på hälsan. En del av teorin består i att all hälso- och sjukvårdspersonal ska utbildas i olika kulturers värderingar för att öka förståelsen för personen de vårdar och därefter använda kunskapen till att bedriva transkulturell omvårdnad (Narayanasamy & White, 2005). Målet med teorin var att kunna identifiera behov av transkulturell omvårdnad för att främja hälsa och välbefinnande hos personer och deras närstående (Leininger, 2007).

Terminologin för transkulturell omvårdnad varierar och olika ord används, bland annat begreppet *culturally competent care* eller på svenska kulturellt kompetent vård (Lor et al., 2016). Trots olika benämningar finns det en samsyn kring innebörden: att en persons kultur inverkar på hur omvårdnadsåtgärder uppfattas och även på hur sjuksköterskor agerar i omvårdnadssituationer. Vidare är sjuksköterskor etiskt skyldiga att bedriva

transkulturell omvårdnad och om sjuksköterskan tar hänsyn till personens kulturella bakgrund uppnås en transkulturell omvårdnad (Serrant-Green, 2001). Leininger (2007) menar att sjuksköterskan inte kan bedriva omvårdnad utan att samtidigt integrera personens kulturella behov. Utgångspunkten i Leiningers teori är att behoven återfinns i delar av kulturen bestående av: ekonomi, kulturhistoria, livsfilosofi, miljö, politik, religion, släktskap samt värderingar (Leininger, 2007).

Inom transkulturell omvårdnad används olika modeller för att hantera utmaningar som kan uppstå till följd av kompetensbrist i dagens mångkulturella värld samt för att uppnå kulturell kompetens och transkulturell omvårdnad (Capinha-Bacote, 2002). I Leiningers teori finns modellen *The Sunrise Model*, på svenska kallad Soluppgångsmodellen. Modellen utformades som ett verktyg för att sjuksköterskor ska kunna använda teorin i den kliniska verksamheten (Leininger, 2002). Målet med modellen är att sjuksköterskor ska kunna upptäcka kulturella behov, vilka enligt modellen behöver tillgodoses för att kunna bedriva en god omvårdnad (Leininger, 2007), med utgångspunkten att personen är en del av sitt kulturella sammanhang. Från Leiningers transkulturella omvårdnad har begreppet kulturell kompetens utvecklats (Ličen et al., 2021). Capinha-Bacote (2002) utformade modellen *The Process of Cultural Competence in the Delivery of Healthcare Services* som utgår ifrån tanken att en person inte kan bli fullärd inom kulturell kompetens. I stället är kulturell kompetens en process som ständigt pågår där en person hela tiden kan utveckla sin kulturella kompetens. Kulturell kompetens består i denna modell av delarna kulturell medvetenhet, kulturell kunskap, kulturell färdighet samt kulturella möten som mynnar ut i den femte delen; kulturell drivkraft. Kulturell kompetens ses i modellen som en förutsättning för att lyckas ge god omvårdnad till personer med olika kulturella bakgrunder. En persons kulturella kompetens består av summan av de fem delarna (Capinha-Bacote, 2002). Ytterligare en modell inom transkulturell omvårdnad har utvecklats av Papadopoulos, Tilki och Taylor (Papadopoulos, 2003). Modellen för kulturell kompetens hade till en början syftet att införa transkulturell omvårdnad i läroplanen för sjuksköterskeutbildningen. Modellen har senare kommit att användas inom sjukvården för ökad förståelse vid omvårdnad av personer med annan kulturell bakgrund än sjuksköterskan (Papadopoulos, 2003). Fyra kategorier utgör grundpelarna för modellen, vilka är kulturell medvetenhet, kulturell kunskap, kulturell känslighet och kulturell kompetens (Papadopoulos, 2003). Papadopoulos et al. (2008) vidareutvecklade modellen om kulturell kompetens och utarbetade verktyget *Cultural Competence in Action-Tool* (CCA-Tool) som är ett frågeformulär för att mäta kulturell kompetens.

Omvårdnad

Omvårdnad innefattar att främja hälsa, förebygga sjukdom, återställa hälsa samt lindra lidande och främja en värdig död (International Council of Nurses [ICN], 2021). Enligt sjuksköterskors internationella etiska kod är mänskliga rättigheter grunden för all omvårdnad, däribland kulturella rättigheter, och den ska vara fri från diskriminering, oavsett ålder, kön, kultur, språk och ursprung (ICN, 2021). Vidare ska omvårdnad genomföras enligt omvårdnadsprocessen som består av delarna bedömning, diagnostik, planering, genomförande och utvärdering av omvårdnaden och sjuksköterskan ska använda både praktisk och teoretisk kompetens (Olsson et al., 2020).

Personcentrerad vård och transkulturell omvårdnad

Inom den personcentrerade vården återkommer som tidigare nämnts flera aspekter från teorin om transkulturell omvårdnad (Lor et al., 2016). Centralt för båda är att skapa en relation för samarbete mellan sjuksköterskan, patienten och dennes anhöriga, med respekt för personens värderingar. För att underlätta detta krävs god och anpassad kommunikation samt att lyssna till personens berättelse både i och utanför vårdkontexten (Lor et al., 2016). Sjuksköterskeprofessionen vilar på sex kärnkompetenser varav en är personcentrerad vård (Edberg et al., 2021). Faktorer som ligger till grund för vården och planering av denna sker inom personcentrerad vård i samverkan mellan patienten, hälso- och sjukvårdspersonal och för patienten nära relationer (Brummel-Smith et al., 2016). Genom att hänsyn tas till personens berättelse är tanken att vårdens perspektiv ändras från patientcentrerat till personcentrerat vilket leder till att patienten inte är sjukdomen utan en person med sjukdom (Ekman et al., 2011). Inom personcentrerad vård utforskar hälso- och sjukvårdspersonal personens åsikter och önskemål för att sedan låta dessa vägleda vården mot gemensamt uppsatta mål (Brummel-Smith et al., 2016). Tre tillvägagångssätt som kan underlätta detta är att personens berättelse ligger till grund för att skapa relationen, att kommunikation och samarbete i beslutsfattandet stärker relationen och därtill betonas vikten av att dokumentera personens berättelse för att tilldela den samma vikt som övrig dokumentation (Ekman et al., 2011).

Sjuksköterskor och sjuksköterskeutbildning

Sjuksköterskor möter patienter från en mångkulturell och åldrande befolkning i behov av omvårdnad och behöver i dessa möten kunna kommunicera och skapa en relation till personen (Hassmiller & Wakefield, 2022). Om sjuksköterskor saknar kompetens inom transkulturell omvårdnad kan det leda till sämre relationsskapande och i förlängningen att patienten erhåller sämre och osäker vård (Maier-Lorentz, 2008). För att erhålla

sjuksköterskeexamen ingår att sjuksköterskestudenter ska se personen ur ett helhetsperspektiv och planera omvårdnadsåtgärder baserat på evidensbaserade och etiska aspekter och särskilt beakta de mänskliga rättigheterna (SFS 1993:100). De mänskliga rättigheterna fastställer att alla, oavsett kultur, sammanhang och ursprung, har lika värde och rättigheter (FN, 2008), detta tydliggör vikten av att som sjuksköterska ta en persons kultur i beaktning vid omvårdnad.

Transkulturell omvårdnad innefattar jämlik hälsa för en mångfaldig befolkning vilket behöver förstås av sjuksköterskor och implementeras i sjuksköterskeutbildningen (Ludwig-Beymer, 2022). Enligt de globala målen i Agenda 2030 har alla människor rätt till god hälsa och välbefinnande (FN, u.å.). Framtida sjuksköterskor behöver förberedas i att främja både jämlik och god hälsa för alla (Hassmiller & Wakefield, 2022). Sjuksköterskor möter flera olika utmaningar med att tillhandahålla transkulturell omvårdnad och tidigare forskning visar att kunskapen om olika kulturer är låg (Shahzad et al., 2021) samt att sjuksköterskeutbildningen brister i utläring av transkulturell omvårdnad (Maier-Lorentz, 2008; Nematollahi et al., 2022). Bristerna gör att sjuksköterskor känner att de saknar grundläggande kunskaper i att ge omvårdnad till personer med annan kulturell bakgrund än de själva (Maier-Lorentz, 2008). Ett sätt för sjuksköterskor att öka sin förståelse och kunskap inom transkulturell omvårdnad var att arbeta utomlands (Larsen et al., 2021). Att förstå kulturens innebörd för personen, vilka kulturella gränser som förekommer samt hur hälsa definieras inom kulturen påtalas som viktiga faktorer för att sjuksköterskan ska känna sig trygg i att ge omvårdnad (Maier-Lorentz, 2008). Vikten av reflektion av fördomar påtalas både under utbildningen (James et al., 2021) och i den kliniska verksamheten (Shahzad et al., 2021). Hultsjö et al. (2019) menar att om den teoretiska utbildningen är bristande inhämtar studenterna i stället kulturell kunskap från personliga erfarenheter, erfarenheter från klinisk verksamhet samt informationsökning utanför arbete eller utbildning.

Tidigare forskning har visat att en kurs i transkulturell omvårdnad med teoretiskt och praktiskt innehåll kan öka sjuksköterskestudenters självskattade transkulturella kompetens (James et al., 2021). Nematollahi et al. (2022) menar dock att en enstaka kurs i transkulturell omvårdnad inte är tillräckligt för att utveckla studenters transkulturella kompetens. Kulturella aspekter bör i stället interageras både praktiskt och teoretiskt i hela utbildningen (James et al., 2021; Ličen, 2021; Nematollahi et al., 2022). Ytterligare ett sätt att under utbildningen förbättra studenters kulturella medvetenhet har visat sig vara internationella utbyten (Bohman & Borglin, 2014). Enligt James et al. (2021) finns ett samband mellan studenter med

högre kulturell kompetens och patientnöjdhet vilket tydliggör att studenter bör utbildas till att bli transkulturellt kompetenta.

Problemformulering

Sjuksköterskor möter personer med olika kulturella bakgrunder och behov. För att bedriva god och säker omvårdnad måste dessa tas i beaktning, något som ställer krav på sjuksköterskor att besitta transkulturell kompetens. Den kulturella kunskapen är dock låg och sjuksköterskeutbildningen brister i utläringen av transkulturell omvårdnad. Det är därför av intresse att undersöka sjuksköterskestudenters kompetens inom transkulturell omvårdnad.

Syfte

Syftet var att beskriva sjuksköterskestudenters kompetens inom transkulturell omvårdnad.

Metod

Studien genomfördes som en allmän litteraturstudie med induktiv ansats. En litteraturstudie syftar till att skapa en översikt av ett ämne eller problem för att kunna beskriva forskningsläget (Friberg, 2022; Rosén, 2017). Induktiv ansats utgår från empirin och innebär att utifrån studiedeltagarnas erfarenheter studera, observera och därefter beskriva ett fenomen (Henricson & Billhult, 2017; Priebe & Landström, 2017).

Datainsamling

Datainsamlingen utfördes i två delar. En inledande litteratursökning gjordes i Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature (CINAHL) och Public Medline (PubMed) eftersom dessa innehåller omvårdnadsforskning (Karlsson, 2017). Sökningen gjordes för att få en överblick av ämnet samt hitta relevanta sökord (Mårtensson & Fridlund, 2017). I sökträffarna från den inledande sökningen var begreppet transkulturell omvårdnad återkommande men synonymer av ordet eftersöktes också för att täcka ämnet. Därefter genomfördes den egentliga litteratursökningen för att på ett systematiskt sätt få fram relevanta vetenskapliga artiklar till resultatet (Mårtensson & Fridlund, 2017). Utifrån syftet togs huvudbegrepp ut för att användas som sökord och utgångspunkten var att använda CINAHL Subject Headings (MH) i CINAHL och Medical Subject Headings (Mesh) i PubMed. Det eftersträvades att göra liknande sökningar i båda databaserna för att säkerställa trovärdighet men sökorden anpassades efter terminologin i respektive sökordsdatabas. Ämnesordet och innebörden för transkulturell omvårdnad skiljde sig åt i CINAHL och PubMed, se tabell 1, bilaga A. I

CINAHL användes sökorden MH “Students, Nursing”, MH “Transcultural Nursing” samt MH “Transcultural Care”. I PubMed användes sökorden Students, Nursing [Mesh], Transcultural Nursing [Mesh] samt Culturally Competent Care [Mesh]. En egentlig sökning gjordes i respektive databas, se tabell 2, bilaga B. Därefter gjordes en ytterligare sökning där ordet upplevelser lades till som fritext för att specificera sökningen ytterligare, dock genererade detta inga nytillkomna resultatartiklar varför dessa sökningar inte redovisats. Sökorden kombinerades med de Booleska operatorerna AND och OR. AND användes för att begränsa och specificera sökningen och OR användes för att vidga sökningen (Karlsson, 2017). Digital rådgivning genomfördes med en bibliotekarie via Högskolan i Halmstads bibliotek för att säkerställa relevanta sökord och lämplig söksträng.

CINAHL

CINAHL är en databas som används för litteratursökning och innehåller bland annat artiklar om omvårdnad (Karlsson, 2017). Sökningen i CINAHL genomfördes med söksträngen (MH “Student Nursing”) AND ((MH “Transcultural Nursing”) OR (MH “Transcultural Care”)). Sökningen gav 78 träffar och alla titlar lästes igenom. Bland de artiklar som ansågs relevanta eller i behov av förtydligande lästes sammanfattningarna, vilket var 18 artiklar. Av dessa 18 artiklar granskades sedan sju enligt Carlsson och Eimans (2003) granskningsmall vilket resulterade i fem resultatartiklar som uppnådde grad I och inkluderades.

PubMed

PubMed är en databas som används för litteratursökning inom bland annat medicin och omvårdnad (Karlsson, 2017). Sökningen i PubMed genomfördes med söksträngen ("Students, Nursing"[Majr]) AND ("Transcultural Nursing"[Mesh] OR "Culturally Competent Care"[Mesh]), där “Students, Nursing” användes som huvudämne [Majr] i sökningen då det var sjuksköterskestudenternas perspektiv som eftersöktes. Sökningen gav 84 träffar, samtliga titlar lästes igenom, 19 sammanfattningar lästes därefter, åtta artiklar granskades enligt Carlsson och Eiman (2003) och sex resultatartiklar uppnådde grad I och inkluderades.

Inklusions- och exklusionskriterier

Inklusionskriterier som användes var samma i CINAHL och PubMed. Artiklar skrivna mellan 2013 och 2023 inkluderades vilket användes som avgränsning i sökningarna i respektive databas. Ytterligare inklusionskriterie var att artiklarna skulle vara skrivna på engelska för att garantera förståelse för innehållet vilket också användes som avgränsning. Alla resultatartiklar skulle uppnå grad I ($\geq 80\%$) enligt Carlsson och Eiman

(2003) granskningsmall samt vara refereegranskade för att garantera studiens vetenskapliga kvalitet. Exklusionskriterier var artiklar som berörde utbildning och utveckling av läroplan samt utlandsstudier då dessa inte ansågs svara på studiens syfte utifrån sjuksköterskestudenters perspektiv.

Kvalitetsgranskning

För resultatet relevanta artiklar granskades enligt Carlsson och Eimans (2003) kvalitativa alternativt kvantitativa granskningsmall utifrån artiklarnas metod. I en av artiklarna användes mixad metod och den granskades med både den kvalitativa och den kvantitativa mallen och resultatet från båda angavs i artikelöversikten. Artiklarnas respektive rubrikinnehåll poängsattes i mallen vilket resulterade i en procentsats där grad I innefattar 80–100 procent, grad II 70–80 procent och grad III 60 procent eller lägre. Grad I innebär hög vetenskaplig kvalitet (Carlsson & Eiman, 2003). Artiklarna som uppnådde grad I i granskningen inkluderades i studien och skrevs in i artikelöversikten, där grad och procentsats presenteras sist under vetenskaplig kvalitet, se tabell 3, bilaga C. Samtliga artiklar säkerställdes vara refereegranskade efter manuell granskning (Mårtensson & Fridlund, 2017). Datainsamlingen genererade elva resultatartiklar efter granskning med Carlsson och Eiman (2003).

Databearbetning

Datainsamlingen resulterade i elva resultatartiklar varav fem med kvalitativ metod, fem med kvantitativ metod och en med mixad metod. För att beskriva upplevelser kan både kvalitativa och kvantitativa studier, där enkäter använts som datainsamling, användas (Popenoe et al., 2021). Databearbetningen inleddes med att granska artiklarna enligt Carlsson och Eimans (2003) kvalitativa respektive kvantitativa granskningsmall, den artikeln som använde mixad metod granskades som tidigare nämnts med både den kvalitativa och kvantitativa mallen. Artiklarna som fick grad I i granskningen skrevs in i artikelöversikten, se tabell 3, bilaga C. Databearbetning baserades på tillvägagångssättet i studien av Popenoe et al. (2021). Tillvägagångssättet består av tre steg med första steget att identifiera de resultat i respektive artikel som svarar på syftet, steg två innebär att sammanfatta dessa resultat samt tredje steget att organisera data till kategorier relaterade till syftet (Popenoe et al., 2021). Varje artikels resultat lästes med ett objektiva förhållningssätt, var för sig och flera gånger för att bekanta sig med innehållet och därefter för att identifiera dataenheter som svarade på studiens syfte (Popenoe et al., 2021). Artiklarna lästes och dataenheter plockades ut separat för att inte missa viktiga data, därefter diskuterades och analyserades utfallet. Dataenheter hämtades från studiernas resultat som därefter sammanfattades och kodades (Popenoe et al., 2021). Liknande och återkommande data identifierades och bildade relevanta

huvudkategorier och texten organiserades under dessa. Underkategorier skapades utifrån en större mängd återkommande data inom huvudkategorierna. Databearbetningen genomfördes gemensamt för att kontinuerligt diskutera innebörden och garantera ömsesidig förståelse (Popenoe et al., 2021). Databearbetning mynnade ut i två huvudkategorier och två underkategorier.

Forskningsetiska överväganden

Syftet med forskningsetik är att skydda alla levande varelser och den ska alltid beaktas när vetenskaplig forskning bedrivs (Kjellström, 2017). Helsingforsdeklarationen är en av de internationella riktlinjerna för att reglera medicinsk forskning och värna om deltagarnas hälsa. En av punkterna i deklarationen berör informerat samtycke (World Medical Association, 2013). I enlighet med Helsingforsdeklarationen har samtliga resultatartiklar inhämtat informerat samtycke från sjuksköterskestudenterna vid studiens genomförande, dessutom informerades studenterna om att deltagande var frivilligt. Sjuksköterskestudenter ansågs inte vara en känslig grupp inom transkulturell omvårdnad och då studien syftar till att belysa deras upplevelser förelåg inga hinder att studera denna grupp. Vidare har alla artiklar gjort etiska överväganden och har därmed fått poäng för detta i Carlsson och Eimans (2003) granskningsmall. Samtliga resultatartiklar har sökt och fått etiskt godkännande i respektive land.

Resultat

Resultatet mynnade ut i de två huvudkategorierna *Sjuksköterskestudenters upplevda utmaningar under verksamhetsförlagd utbildning* och *Sjuksköterskestudenters positiva upplevelser av transkulturell omvårdnad* med två underkategorier *Kommunikationsutmaningar* och *Drivkraft att utveckla transkulturell kompetens* som tillsammans beskriver sjuksköterskestudenters kompetens inom transkulturell omvårdnad.

Resultatet visade sammantaget att sjuksköterskestudenterna upplevde sin kulturella kompetens som bristande (Antón-Solanas et al., 2021; Repo et al., 2017; Üzar-Özçetin et al., 2020; Wang et al., 2018). Enligt Üzar-Özçetin et al. (2020) kände många studenter inte till begreppet transkulturell omvårdnad sedan tidigare. Transkulturell omvårdnad definierades i studien som att vara medveten och ha kunskap om att det finns skillnader mellan olika kulturer och att kunna använda detta i praktiken för att ge god omvårdnad (Antón-Solanas et al., 2021). Definitionen av kultur varierade hos studenterna och en del inkluderade olika delar som etnicitet, tro, ursprung och sätt att leva (Antón-Solanas et al., 2021), medan andra endast likställde kultur med hemland (Üzar-Özçetin et al., 2020). Resultatet visade vidare att hälsa och ohälsa påverkades av en persons kultur och kan skilja

sig mellan olika kulturer (Antón-Solanas et al., 2021; Tosun & Sinan, 2020; Üzar-Özçetin et al., 2020). Ett samband mellan kulturell kompetens och kulturella erfarenheter identifierades i form av att själv ha, eller ha närstående med annan kulturell bakgrund eller annat modersmål (Repo et al., 2017; Wang et al., 2018) och de studenter som hade kunskap i flera språk upplevde generellt sett att de hade högre kulturell kompetens (Wang et al., 2018). En del studenter kom inte alls i kontakt med personer från andra kulturer under utbildningen men en majoritet upplevde kulturella möten under den verksamhetsförlagda utbildningen (Halabi & de Beer, 2018; Üzar-Özçetin et al., 2020). Ju längre utbildningen fortlöpte, desto högre kulturell kompetens upplevde studenterna sig ha vilket visade på att erfarenheter under utbildningen gav kulturell kompetens (Cruz et al., 2017; Wang et al., 2018).

Sjuksköterskestudenters upplevda utmaningar under verksamhetsförlagd utbildning

Flera studier visade att sjuksköterskestudenterna upplevde olika utmaningar med att ge omvårdnad till personer med andra kulturella bakgrunder än de själva (Antón-Solanas et al., 2021; Baybuga et al., 2023; Dotevall et al., 2018; Henderson et al., 2016; Üzar-Özçetin et al., 2020). Utmaningarna var relaterade till beröring, integritet, kön, rasism, språk, religion och ögonkontakt (Baybuga et al., 2023). Ytterligare en utmaning som uppmärksammades av studenterna var olika kulturers gränsdragningar, till exempel gällande utrymme för den personliga sfären, vilket kunde leda till missförstånd (Karatay et al., 2016). Religion och kön kunde utgöra barriärer för transkulturell omvårdnad, exempelvis då en del manliga studenter av religiösa skäl upplevde svårigheter vid omvårdnad av patienter med kvinnligt kön (Karatay et al., 2016). Antón-Solanas et al. (2021) menade att religiösa utmaningar även kunde uppstå när manliga patienter hade en trosuppfattning som inte tillät att kvinnliga studenter genomförde omvårdnadsåtgärder som att exempelvis sätta kateter. Trots att studenterna hade erfarenheter av omvårdnad med personer med olika kulturella bakgrunder ansåg de sig vara i behov av ytterligare erfarenheter från den kliniska verksamheten (Antón-Solanas et al., 2021). Utmanande omvårdnadssituationer kunde röra upp olika känslor hos studenterna så som desperation, ovilja, respekt, skuld, uppgivenhet, upprördhet och ilska (Baybuga et al., 2023) och en del studenter valde bort att ge omvårdnad till patienter av annan kulturell bakgrund än de själva (Karatay et al., 2016; Tosun & Sinan, 2023). Av rädsla för missförstånd som kunde uppstå kände studenterna osäkerhet kring att ställa frågor om patientens kultur (Üzar-Özçetin et al., 2020), samtidigt som de upplevde att patienterna inte vågade berätta om sina kulturella behov om de inte visade en öppenhet för personens kultur (Üzar-Özçetin et al., 2020). Ju mer verksamhetsförlagd

utbildning studenterna genomförde, desto bättre upplevde de sin kulturella kompetens (Cruz et al., 2017).

En särskilt utsatt och utmanande patientgrupp som sjuksköterskestudenterna mötte under verksamhetsförlagd utbildning var flyktingar (Dotevall et al., 2018; Tosun & Sinan, 2023). Flyktingars utsatthet gjorde att en del studenter av empatiska skäl ville utföra omvårdnad med denna grupp medan andra ville det för att få en annan erfarenhet och för att de menade att det skulle gynna deras karriär (Tosun & Sinan, 2023). Vid omvårdnad av flyktingar behövde studenterna ofta ta psykiska besvär i beaktning, något många upplevde som utmanande och hade ett behov av ytterligare erfarenheter av för att ge säkrare och tryggare omvårdnad (Dotevall et al., 2018). Vidare upplevde studenterna att det var lätt att bli känslomässigt involverade och ytterligare kunskap upplevdes behövas om hur psykiska besvär kunde inverka på hälsa och påverka omvårdnadsbehoven för att lättare kunna bemöta personens livshistoria (Dotevall et al., 2018). Under den verksamhetsförlagda utbildningen upplevde sjuksköterskestudenter fördomar och förutfattade meningar bland hälso- och sjukvårdspersonalen mot patienter från andra kulturer, vilket kunde leda till att patienternas kulturella behov inte tillgodosågs i omvårdnaden (Antón-Solanas et al., 2021). Fördomarna avsåg vanligen ursprung och ålder, och uttrycktes bland annat av kollegor men även andra studenter (Henderson et al., 2016). Studenterna upplevde att omvårdnaden ofta baserades på den egna kulturen och att hålla den och sina värderingar som norm kunde innebära utmaningar med att förstå och tillgodose behov hos personer med andra kulturella bakgrunder (Antón-Solanas et al., 2021).

Kommunikationsutmaningar

Att tala olika språk upplevdes av studenterna som en stor utmaning under den verksamhetsförlagda utbildningen (Antón-Solanas et al., 2021; Baybuga et al., 2023; Henderson et al., 2016; Tosun & Sinan, 2020; Üzar-Özçetin et al., 2020). Att inte kunna kommunicera med patienten på ett fullgott sätt kunde skapa frustration hos studenterna vilket kunde ha en negativ inverkan på omvårdnaden (Karatay et al., 2016). Till följd av den stora utmaningen kommunikation innebar var få studenter bekväma med att vårda personer från andra kulturer, bland flerspråkiga studenter var dock fler bekväma med detta (Tosun & Sinan, 2023). Vid omvårdnad upplevde studenter att det underlättade om de hade kunskaper i flera språk (Repo et al., 2016; Wang et al., 2018). För att undvika kommunikationssvårigheter valde en del studenter att vårda personer från samma land som de själva kom från (Tosun & Sinan, 2023). En konsekvens av kommunikationssvårigheter var att mer tid kunde krävas vilket ibland inte fanns och studenterna upplevde då att omvårdnaden inte mötte patienternas kulturella behov (Antón-Solanas et al.,

2021) eller att fokus endast hamnade på det medicinska och att omvårdnaden därför blev lidande (Üzar-Özçetin et al., 2020). Därtill upplevde studenterna att missförstånd kunde uppstå vid språkbarriärer (Antón-Solanas et al., 2021; Henderson et al., 2016).

Avgörande för att underlätta kommunikationen var att skapa en relation till personen för att normalisera och minska skillnader mellan kulturer samt att få förtydligande och klarhet vid eventuella missförstånd och därmed underlätta förståelsen (Henderson et al., 2016). Üzar-Özçetin et al. (2020) menade dock att språkbarriärer utmanade relationsskapandet, vilket kunde leda till en ovilja att kommunicera med och förstå patienten. En del hanterade detta genom att använda tolk alternativt kollegor eller anhöriga för att översätta (Karatay et al., 2016) och studenter såg ett behov av att tolkar fanns tillgängliga dygnet runt i den kliniska verksamheten (Dotevall et al., 2018). Vissa använde andra patienter för att översätta (Antón-Solanas et al., 2021) medan andra undvek att ha direktkontakt med patienten (Üzar-Özçetin et al., 2020) eller bytte patient (Karatay et al., 2016). Digitala hjälpmedel för översättning användes också av studenter på verksamhetsförlagd utbildning men med varierande resultat (Antón-Solanas et al., 2021). Därtill användes icke verbal kommunikation som gester och ansiktsuttryck, detta upplevdes dock inte innebära samma möjligheter att skapa en relation som att prata samma språk (Antón-Solanas et al., 2021). De flesta studenter i studien av Üzar-Özçetin et al. (2020) upplevde, trots kommunikationsutmaningar, att de kunde kommunicera med personer med annan kulturell bakgrund på ett tillfredsställande sätt.

Sjuksköterskestudenters positiva upplevelser av transkulturell omvårdnad

Studenterna upplevde trots utmaningar flera positiva aspekter med transkulturell omvårdnad (Antón-Solanas et al., 2021; Baybuga et al., 2023; Dotevall et al., 2018; Karatay et al., 2016; Tosun & Sinan, 2023; Üzar-Özçetin et al., 2020). En del studenter upplevde att en persons kultur hade positiva effekter eftersom det bidrog till att skapa en djupare förståelse och relation (Üzar-Özçetin et al., 2020). Både kultur och religion kunde också ha positiv inverkan på omvårdnaden (Antón-Solanas et al., 2021). De positiva aspekterna upplevdes uppkomma när studenterna lyssnade på och vågade fråga patienterna samt visade empati och respekt (Dotevall et al., 2018; Karatay et al., 2016). Vidare uppgav studenterna fördelar med att visa öppenhet och vara medveten om att alla personer är olika (Antón-Solanas et al., 2021). Studenterna upplevde att en öppenhet för kulturella behov gjorde att patienter vågade framföra sina behov (Üzar-Özçetin et al., 2020), även vid utmaningar kopplade till religion och kön upplevde studenterna att det underlättande att vara öppen för personens bakgrund och behov samt att visa

empati (Karatay et al., 2016). Att ta hjälp av gemensamma kopplingar som till exempel språk beskrevs kunna skapa en känsla av trygghet hos patienterna (Baybuga et al., 2023), varför studenterna ville utveckla sina språkkunskaper för möjlighet att förbättra relationen (Wang et al., 2018). Likväl som att studenterna kunde uppleva utmaningar med att ge transkulturell omvårdnad, kunde kulturella likheter mellan studenten och patienten relaterade till religion och ursprung främja förtroende och relationsskapande (Karatay et al., 2016). Studenterna ansåg att alla personer var likvärdiga och hade ingen preferens i fråga om vilken patient de ville ge omvårdnad till (Halabi & de Beer, 2018) och många studenter kände sig kompetenta nog att utföra omvårdnad med patienter med andra kulturella bakgrunder (Üzar-Özçetin et al., 2020).

Drivkraft att utveckla transkulturell kompetens

Sjuksköterskestudenterna hade en drivkraft att lära sig om transkulturell omvårdnad (Antón Solanas et al., 2021; Baybuga et al., 2023; Halabi och de Beer, 2018). Drivkraften att utföra transkulturell omvårdnad kan, i kombination med medvetenhet om sin egen kultur och sina fördomar mot andra kulturer, utveckla förståelsen för att den egna kulturen inte är norm vilket tillsammans ökar förmågan att förstå och se andra personers kulturella behov (Üzar-Özçetin et al., 2020). Trots att många studenter hade en bristande kulturell kompetens, dock med en vilja att utveckla den, kunde det ofta kompenseras genom att visa empati, respekt och öppenhet samt att vara transparent och våga fråga personen vid osäkerhet (Antón-Solanas et al., 2021; Halabi & de Beer, 2018). De flesta studenterna kunde beskriva kultur men bara ett fåtal beskrev vikten av att beakta och respektera kulturen vid omvårdnad av personer med annan kulturell bakgrund (Karatay et al., 2016). En del studenter ansåg att omvårdnaden skulle vara lika för alla (Karatay et al., 2016), medan andra menade att alla patienter inte kunde behandlas lika utan att omvårdnaden behövde personcentreras och därmed utgå från hur personen ville behandlas (Antón-Solanas et al., 2021).

Diskussion

Metoddiskussion

Vetenskaplig kvalitet i kvalitativ forskning kan beskrivas med begreppen bekräftelsebarhet, pålitlighet, trovärdighet och överförbarhet (Mårtensson & Fridlund, 2017). Bekräftelsebarhet handlar om att databearbetningen är tydligt beskriven och att data utgår från forskning och inte färgas av författarna. Inom pålitlighet beskrivs författarnas förförståelse samt den utrustning som använts vid, och vem som utfört, datainsamlingen. Trovärdighet kan ses som ett paraplybegrepp och innebär att verifiera

framtagna data och bevisa dess giltighet, vidare kan triangulering användas, vilket generellt innebär att ha olika utgångspunkter i processen. Överförbarhet handlar om hur resultatet kan överföras till andra sammanhang. De tre föregående begreppen behöver vara uppnådda för att försäkra överförbarheten (Mårtensson & Fridlund, 2017).

En litteraturstudie utfördes för att få en överblick över forskningsläget kring sjuksköterskestudenters kompetens och upplevelser inom transkulturell omvårdnad (Friberg, 2017; Rosén, 2017). För att besvara syftet hade även en kvalitativ studie kunnat vara lämplig genom intervjuer med studenter efter verksamhetsförlagd utbildning för att få en mer ingående förståelse för deras upplevelser (Henricson & Billhult, 2017). Både kvalitativa och kvantitativa studier användes i litteraturstudien vilket är lämpligt för att beskriva upplevelser (Popenoe et al., 2021). Enligt Henricson (2017) kan dock trovärdigheten minska om studier med olika metod används men utvalda resultatartiklar ansågs emellertid kunna svara på syftet. Fler kvalitativa artiklar jämfört med kvantitativa hade varit önskvärt för att få djupare och mer omfattande förståelse för sjuksköterskestudenternas upplevelser (Henricson & Billhult, 2017). Trots att framtagna instrument för att beskriva transkulturell kompetens användes i de kvantitativa studierna var insamlad data inte lika omfattande som motsvarande data från de kvalitativa studierna. I intervjuerna hade studenterna ofta mer utrymme att ge uttömmande svar än i enkäterna. En nackdel med de kvantitativa studierna var att eftersom de utgick från liknande verktyg blev insamlad data relativt lika och därmed tillkom inte någon större mängd nya data, dock innebär det också att eventuella likheter och skillnader mellan sjuksköterskestudenter och länder kunde observeras. Genom att söka i olika databaser med omvårdnadsfokus, i detta fall CINAHL och PubMed, stärktes trovärdigheten (Henricson, 2017). Sökord och tillhörande söksträng utgick från och ansågs kunna besvara syftet, vägledning gavs även av bibliotekarie för att ytterligare stärka giltigheten av dessa. Eftersom sökningarna sedan gav ett lämpligt antal träffar och även resultatartiklar bedömdes söksträngen som relevant. Att resultatartiklar återkom i sökningarna som dubletter ansågs stärka trovärdigheten vilket även visade på sökordens och söksträngarnas giltighet i de olika databaserna (Henricson, 2017). Eventuellt hade begreppen "cultural competence" eller "cultural competency" kunnat inkluderas som sökord med tanke på syftets innebörd och deras nära koppling till begreppet transkulturell omvårdnad, vilket kan ses som en begränsning. Sökningar med ämnesord utfördes i respektive databas för att säkerställa relevant litteratur vilket ökar trovärdigheten (Karlsson, 2017), därtill var alla artiklar refereegranskade vilket också anses öka trovärdigheten (Henricson, 2017; Mårtensson & Fridlund, 2017). Ingen fritextsökning utfördes då data ansågs tillräcklig för studiens omfattning men detta kan dock innebära att nyare forskning som ännu inte fått

ämnesord förbisågs. Risken är också att relevanta artiklar som använt andra ämnesord missades (Karlsson, 2017). Generellt sett ansågs urvalet i resultatartiklarna som brett utifrån aspekterna kön, ursprung och religion.

Kvalitativ eller kvantitativ metod användes inte som inklusionskriterie i enlighet med Popenoe et al. (2021). Samtliga resultatartiklar uppnådde efter granskningen med Carlsson & Eimans (2003) granskningsmallar grad I, vilket innebär god vetenskaplig kvalitet, detta var ett förutbestämt inklusionskriterie för att säkerställa studiens vetenskapliga kvalitet. Litteraturstudiens databearbetning utgick från studien av Popenoe et al. (2021) för att stärka bekräftelsebarheten. Objektiviteten tillgodosågs genom att först individuellt och därefter gemensamt diskutera fram huvud- och underkategorier, vilket genomgående gjordes i examensarbetet och särskilt i databearbetningen (Henricson, 2017). Eftersom dataenheter från respektive resultatartikel identifierades utifrån syftet anses liknande resultat ha framkommit oavsett hur databearbetningen hade genomförts. För att beskriva sjuksköterskestudenters kompetens inom transkulturell omvårdnad behövde tidigare forskning vara utförd på denna grupp. Etiska aspekter har diskuterats och reflekterats över och risk har ställts mot nytta gällande val av ämnet och genomförandet av studien (Kjellström, 2017). En sammantagen bedömning har gjorts att sjuksköterskestudenter inte utsätts för risker i denna studie och att nyttan för patienter till stor del överväger detta. Vidare är inhämtat samtycke och frivilligt deltagande en viktig del i forskningsetik, något som beaktats i samtliga resultatartiklar (Kjellström, 2017).

Enligt Mårtensson och Fridlund (2017) finns det i ett examensarbete utmaningar med att uppnå god vetenskaplig kvalitet, bland annat då det inte finns utrymme att inkludera alla artiklar som svarar på syftet. Trovärdighet samt bekräftelsebarhet stärktes genom att "kritiska vänner" i form av handledare och studiekamrater kontinuerligt granskade och kommenterade arbetet vid flera tillfällen under hela processen (Mårtensson & Fridlund, 2017), vilket även stärkte pålitligheten (Henricson, 2017). Diskussion av förförståelse förs inte då det inte är aktuellt inom ramen för denna studie (Larsson et al., 2023), därutöver användes ingen utrustning till följd av metodvalet och datainsamlingen genomfördes gemensamt. Att studier från olika länder inkluderades och visade på liknande resultat kan möjliggöra överförbarhet. Länderna som studierna utfördes i var Australien (1), Finland (1), Jordanien (1), Kina (1), Saudiarabien (2), Turkiet (4) samt en (1) artikel som utfördes i Belgien, Portugal, Spanien och Turkiet. Litteraturstudiens överförbarhet till svenska förhållanden anses stärkas med tanke på att studier från olika länder har inkluderats och återkommande resultat i dessa identifierats. Denna studie har undersökt sjuksköterskestudenters transkulturella kompetens och gör inte anspråk på att undersöka ländernas

förutsättningar att bedriva transkulturell omvårdnad eftersom dessa men även hälso- och sjukvården kan skilja sig åt. Kultur kan skilja sig inom och mellan länder vilket kan påverka studiens överförbarhet. Överförbarheten till svensk kontext hade tydliggjorts om svenska studier inkluderats som resultatartiklar, dock uppkom inga av detta slag vid den egentliga sökningen. Utifrån studiens förutsättningar och trots de utmaningar Mårtensson och Fridlund (2017) lyfter med ett examensarbete gällande vetenskaplig kvalitet anses studien uppnå god vetenskaplig kvalitet utifrån begreppen bekräftelsebarhet, pålitlighet, trovärdighet samt överförbarhet.

Resultatdiskussion

Litteraturstudiens syfte var att beskriva sjuksköterskestudenters kompetens inom transkulturell omvårdnad vilket både omfattade sjuksköterskestudenternas transkulturella kompetens samt upplevelser av att utföra transkulturell omvårdnad. Utifrån syftet uppkom i resultatet både studenternas faktiska samt upplevda kompetens, några jämförelser mellan dessa har dock inte gjorts då utrymme för detta inte funnits inom studiens omfattning. I resultatet framkom två huvudkategorier som berörde sjuksköterskestudenternas utmaningar och positiva upplevelser vid transkulturell omvårdnad med tillhörande underkategorier.

Resultatet visade att utbildning resulterade i ökad kulturell kompetens (Cruz et al., 2017; Wang et al., 2018) samt att kulturell bakgrund och erfarenheter positivt inverkar på kulturell kompetens (Repo et al., 2017; Wang et al., 2018). Tidigare forskning tydliggör ytterligare sambandet mellan utbildning och transkulturell kompetens bland sjuksköterskestudenter (Tosun et al., 2021). Vikten av utbildning i transkulturell omvårdnad har lyfts i tidigare studier som menade att en kurs med sådant innehåll borde implementeras tidigt i utbildningen (James et al., 2021) men även att transkulturell omvårdnad borde influera hela sjuksköterskeutbildningen (Nematollahi et al., 2022) och såväl teoretiska som praktiska kunskaper behöver standardiseras under utbildningen (Tosun et al., 2021). Tidigare forskning visade att när studenterna själva kom med förslag på hur den teoretiska utbildningen i transkulturell omvårdnad kunde genomföras lyftes bland annat att diskutera relevant litteratur vid seminarier, fallbeskrivningar och att bjuda in gästföreläsare, vilket allt grundade sig i studenternas vilja att lära sig och utveckla sin kulturella kompetens (Hultsjö et al., 2019). Den teoretiska kunskapen kunde studenterna sedan använda i den praktiska verksamheten och hade då en större förståelse för personen de skulle ge omvårdnad till och dennes syn på hälsa (Hultsjö et al., 2019) eftersom hälsa påverkas av en persons kultur, något som tidigare beskrivits av både Miller et al. (2018) och Narayanasamy och White (2005). Resultatet i en tidigare studie visade att många sjuksköterskestudenter uppgav att det var i den kliniska verksamheten som de faktiskt lärde sig bäst hur den transkulturella

omvårdnaden fungerade (Hultsjö et al., 2019) vilket tydliggör vikten av att den verksamhetsförlagda utbildningen innefattar transkulturell omvårdnad. Utöver att implementera teoretiska och praktiska delar i utbildningen har fördelar beskrivits med att under en period studera utomlands (Bohman & Borglin, 2014; Tosun et al., 2021) eftersom erfarenheter ger kompetens.

Resultatet visade att ett hinder för sjuksköterskestudenter att tillhandahålla transkulturell omvårdnad var att de istället för att beakta patientens kulturella bakgrund, utgick från sin egen kultur vid omvårdnaden (Antón-Solanas et al., 2021). Tidigare forskning tar upp etnocentrism, det vill säga att göra sin egen kultur till norm (Nationalencyklopedin, u.å.), och menar att ojämlik vård uppstår när den egna kulturen blir vägledande och när medvetenhet om detta saknas (Miller et al., 2008). Studenterna ansåg att detta kunde leda till bristande förståelse för den andra personen (Antón-Solanas et al., 2021). Tidigare forskning har beskrivit att sjuksköterskestudenter upplever utmaningar med att se bortom sina fördomar. För att öka sin förståelse för andra personer behövde studenterna bli medvetna om sin egen kultur, sina fördomar mot andra kulturer och hur detta kunde inverka på omvårdnaden (Hultsjö et al., 2019; Larsen et al., 2021), då medvetenheten om sin egen kultur underlättade förståelsen för andra kulturer och minskade risken för etnocentrism (Larsen et al., 2021). I tidigare studie av Hassmiller och Wakefield (2022) menar författarna att sjuksköterskor i den kliniska verksamheten bör spegla befolkningen i landet. För att uppnå detta menade de att det krävs att personer med olika bakgrund och ursprung anställs och att en variation av personer studerar vid sjuksköterskeutbildningen (Hassmiller & Wakefield, 2022).

Att studenter upplevde olika utmaningar vid transkulturell omvårdnad framkom i resultatet där kommunikation återkom som en av de stora (Antón-Solanas et al., 2021; Baybuga et al., 2023; Henderson et al., 2016; Tosun & Sinan, 2020; Üzar-Özçetin et al., 2020). I tidigare forskning belyses begreppet kulturellt kompetent kommunikation vilket betonas i mångkulturella sammanhang och sjuksköterskor framhävde behovet av kunskap och utbildning i andra språk (Larsen et al., 2021). Då det inte är realistiskt för hälso- och sjukvårdspersonal att besitta kunskaper i alla världens språk kan tydliga riktlinjer på arbetsplatser behövas, om exempelvis tolkanvändning, för att främja kommunikationen som en viktig del inom transkulturell omvårdnad. Resultatet visade att studenter upplevde att brister i omvårdnaden kunde uppstå till följd av kommunikationssvårigheter (Antón-Solanas et al., 2021; Karatay et al., 2016; Üzar-Özçetin et al., 2020) vilket tydliggör varför kommunikation är avgörande för en god och säker vård. En tidigare studie har visat att ett leende kunde räcka långt när kommunikationen var utmanande (Larsen et

al., 2021), något som kan kopplas till att visa empati vilket framkom i resultatet (Baybuga et al., 2023; Karatay et al., 2016).

Resultatet visade att studenterna upplevde behov av att utveckla sin kompetens inom transkulturell omvårdnad och hade drivkraft att göra det (Antón-Solanas et al., 2021; Baybuga et al., 2023; Halabi & de Beer, 2018). Det har konstaterats att dagens sjuksköterskor till följd av den mångkulturella världen kommer möta och ge omvårdnad till patienter med olika kulturella bakgrunder och i dessa sammanhang har kommunikation och relationsskapande framhävts som betydelsefullt (Hassmiller & Wakefield, 2022). Med anledning av detta behöver sjuksköterskor förståelse inom transkulturell omvårdnad, varje individ och dennes sammanhang. Sjuksköterskor behöver kunskap om kulturella likheter och skillnader, något som bör inkluderas i sjuksköterskeutbildningen, vilket lyfts som utgångspunkt i teorin om transkulturell omvårdnad, *The Theory of Culture Care Diversity and Universality* (Leininger, 2002). Dagens sjuksköterskor möter olika utmaningar vid transkulturell omvårdnad (Shahzad et al., 2021) vilket tydliggör varför sjuksköterskestudenter behöver förberedas för dessa och den kliniska verkligheten de kommer att verka inom. En del av Leiningers teori är att all hälso- och sjukvårdspersonal ska utbildas inom olika kulturer för att kunna tillhandahålla transkulturell omvårdnad (Narayanasamy & White, 2005). Tidigare forskning visade att kunskapen om olika kulturer är bristande (Shahzad et al., 2021) och i resultatet i denna studie framkom att studenterna upplever ett behov av att utveckla sin kunskap (Antón-Solanas et al., 2021). Att utläringen av transkulturell omvårdnad är bristande inom utbildningen framkom i en tidigare studie av Mayer-Lorentz (2008) och Nematollahi et al. (2022). I flera tidigare studier betonades unisont att transkulturell omvårdnad bör standardiseras för alla verksamma inom hälso- och sjukvården och uppmärksammas i utbildningen för att ge blivande sjuksköterskor förutsättningar att kunna ge en god omvårdnad (Hultsjö et al., 2019; James et al., 2021; Ličen, 2021; Nematollahi et al., 2022; Tosun et al., 2021).

Vikten av att lyssna till patienten återkom i resultatet (Dotevall et al., 2018; Karatay et al., 2016) och detta överensstämmer med tidigare forskning som visat att ställa frågor om till exempel ursprung kan förbättra relationen mellan hälso- och sjukvårdspersonal och patient (Larsen et al., 2021). Transkulturell omvårdnad har flera gemensamma nämnare med personcentrerad vård, varav en är relationsskapande som bygger på god kommunikation genom lyssnande (Lor et al., 2016). Däremot visade resultatet i denna studie att en utmaning med att skapa en relation är språkbarriärer men även att kultur kan fördjupa relationen (Üzar-Özçetin et al., 2020). Tidigare forskning har visat att bristande kompetens inom transkulturell omvårdnad kan inverka negativt på relationsskapande och

innebära att omvårdnaden blir lidande (Maier-Lorentz, 2008), något som ytterligare talar för vikten av att sjuksköterskor har kompetens inom transkulturell omvårdnad. Om grunden för sjuksköterskans kompetens läggs i utbildningen fortsätter den sedan utvecklas under det yrkesverksamma livet. I modellen, *The Process of Cultural Competence in the Delivery of Healthcare Services*, och tidigare forskning av Capinha-Bacote (2002) belyses att en persons kulturella kompetens ständigt utvecklas. Omvårdnad ska utföras i samverkan med patienten och innefattar bland annat att främja hälsa (ICN, 2021), vilket även återkommer i Leiningers teori om transkulturell omvårdnad (Leininger, 2007). För att främja hälsa behöver kulturella behov och därtill behov av transkulturell omvårdnad identifieras och tillgodoses (Leininger, 2007). Eftersom tidigare forskning klargjort att kultur också inverkar på hälsa (Miller et al., 2018; Narayanasamy & White, 2005) visar det på vikten av att utföra transkulturell omvårdnad. Att bedriva personcentrerad vård ställer krav på sjuksköterskan att ha transkulturell kompetens och därmed kunna utföra transkulturell omvårdnad (Larsen et al., 2021), vilket överensstämmer med Leiningers tidigare forskning om att sjuksköterskan måste beakta personens kulturella behov vid omvårdnad (Leininger, 2007).

Konklusion och implikation

Utifrån att världen blir mer mångkulturell visar det på vikten av att sjuksköterskestudenter och sjuksköterskor utbildas i transkulturell omvårdnad för att kunna möta patienternas kulturella behov, vilket också är utgångspunkten i teorin om transkulturell omvårdnad. Resultatet visar att det finns flera utmaningar inom den transkulturella omvårdnaden som grundar sig i sjuksköterskestudenternas bristande transkulturella kompetens, till exempel kommunikation och relationsskapande. Högre kulturell kompetens upplevs av studenter med annan kulturell bakgrund och som genomfört större delar av utbildningen. Transkulturell omvårdnad är nära sammankopplat med personcentrerad vård och att utbilda sjuksköterskestudenter inom personcentrerad vård borde därför öka även den transkulturella kompetensen. Studien visade att sjuksköterskestudenter inte bara upplevde utmaningar med transkulturell omvårdnad utan uppmärksammade också flera positiva aspekter när de lyckades utföra transkulturell omvårdnad.

Denna studie har undersökt sjuksköterskestudenters kompetens inom transkulturell omvårdnad. Rekommendation till vidare forskning är studier som inkluderar både utbildningsinnehåll och undersöker studenters upplevelser i den kliniska verksamheten. Tidigare forskning har konstaterat att transkulturell omvårdnad behöver integreras i utbildningen men det finns behov av ytterligare forskning som undersöker hur detta ska ske och vilka

lärosätt som på bästa sätt förbereder framtida sjuksköterskor för den transkulturella vården.

Referenser

* = resultatartiklar

- *Antón-Solanas, I., Tambo-Lizalde, E., Hamam-Alcober, N., Vanceulebroeck, V., Dehaes, S., Kalkan, I., Kömürcü, N., Coelho, M., Coelho, T., Casa Nova, A., Cordeiro, R., Sagarra-Romero, L., Subirón-Valera, A. B. & Huércanos-Esparza, I. (2021). Nursing students' experience of learning cultural competence. *PloS one*, 16(12), e0259802. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0259802>
- *Baybuga, M. S., Vicdan, A. K. & Fidan, G. (2023). Opinions and experiences of Turkish nursing students on culture and cultural care: A qualitative study. *International Journal of Caring Sciences*, 16(1), 333–343.
- Bohman, D. M. & Borglin, G. (2014). Student exchange for nursing students: Does it raise cultural awareness? A descriptive, qualitative study. *Nurse Education in Practice*, 14(3), 259–264. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2013.11.006>
- Brummel-Smith, Butler, D., Frieder, M., Gibbs, N., Henry, M., Koons, E., Loggers, E., Porock, D., Reuben, D. B., Saliba, D., Scanlon, W. J., Tabbush, V., Tinetti, M., Tumlinson, A., & Vladeck, B. C. (2016). Person-Centered care: A definition and essential elements. *Journal of the American Geriatrics Society (JAGS)*, 64(1), 15–18. <https://doi.org/10.1111/jgs.13866>
- Campinha-Bacote, J. (2002). The process of cultural competence in the delivery of healthcare services: A model of care. *Journal of Transcultural Nursing*, 13(3), 181–184. <https://doi.org/10.1177/10459602013003003>
- Carlsson, S. & Eiman, M. (2003). *Evidensbaserad omvårdnad: Studiematerial för undervisning inom projektet "Evidensbaserad omvårdnad – ett samarbete mellan Universitetssjukhuset MAS och Malmö högskola"* (Rapport nr 2). Malmö högskola. Fakulteten för hälsa och samhälle.
- *Cruz, J. P., Alquwez, N., Cruz, C. P., Felicilda-Reynaldo, R. F. D., Vitorino, L. M. & Islam, S. M. S. (2017). Cultural competence among nursing students in Saudi Arabia: A cross-sectional study. *International Nursing Review*, 64(2), 215–223. <https://doi.org/10.1111/inr.12370>
- *Dotevall, C., Winberg, E. & Rosengren, K. (2018). Nursing students' experiences with refugees with mental health problems in Jordan: A qualitative content analysis. *Nurse Education Today*, 61, 155–161. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.11.025>
- Edberg, A-K., Ehrenberg, A., Wijk, H. & Öhlén, J. (2021). Vårdens kärnkompetenser och omvårdnad. I A-K. Edberg, A. Ehrenberg, H. Wijk & J. Öhlén (Red.), *Omvårdnad på avancerad nivå*:

Kärnkompetenser inom sjuksköterskans specialistområden (2:a uppl., s. 33–46). Studentlitteratur.

- Ekman, I., Swedberg, K., Taft, C., Lindseth, A., Norberg, A., Brink, E., Carlsson, J., Dahlin-Ivanoff, S., Johansson, I-L., Kjellgren, K., Lidén, E., Öhlén, J., Olsson, L-E., Rosén, H., Rydmark, M., Stibrant Sunnerhagen, K. (2011). Person-Centered care — Ready for prime time. *European Journal of Cardiovascular Nursing: Journal of the Working Group on Cardiovascular Nursing of the European Society of Cardiology*, 10(4), 248–251.
<https://doi.org/10.1016/j.ejcnurse.2011.06.008>
- Friberg, F. (2022). Att göra en litteraturöversikt av kvantitativ och kvalitativ forskning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 185–200). Studentlitteratur.
- Förenta Nationerna. (u.å.). *Globala målen för hållbar utveckling*. Hämtad 4 oktober, 2023, från <https://fn.se/globala-malen-for-hallbar-utveckling/>
- Förenta Nationerna. (2008). *Allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna*. Hämtad 18 oktober, 2023, från <https://fn.se/wp-content/uploads/2016/07/Allmanforklaringomdemanskligarattigheter-na.pdf>
- Förenta Nationerna. (2022, 14 december). *Migration: Kraftfull drivkraft för tillväxt och dynamik*. Hämtad 28 september, 2023, från <https://unric.org/sv/migration/>
- *Halabi, J. O. & de Beer, J. (2018). Exploring the cultural competence of undergraduate nursing students in Saudi Arabia. *Nurse Education Today*, 62, 9–15. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.12.005>
- Hassmiller, S. B. & Wakefield, M. K. (2022). The future of nursing 2020–2030: Charting a path to achieve health equity. *Nursing Outlook*, 70, 1–9. <https://doi.org/10.1016/j.outlook.2022.05.013>
- *Henderson, S., Barker, M. & Mak, A. (2016). Strategies used by nurses, academics and students to overcome intercultural communication challenges. *Nurse Education in Practice*, 16(1), 71–78.
<https://doi.org/10.1016/j.nepr.2015.08.010>
- Henricson, M. (2017). Diskussion. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination i omvårdnad* (2:a uppl., s. 411–420). Studentlitteratur.
- Henricson, M. & Billhult, A. (2017). Kvalitativ metod. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination i omvårdnad* (2:a uppl., s. 111–119). Studentlitteratur.
- Hultsjö, S., Bachrach-Lindström, M., Safipour, J. & Hadziabdic, E. (2019). “Cultural awareness requires more than theoretical education” - Nursing students’ experiences. *Nurse Education in Practice*, 39, 73–79. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2019.07.009>

- International Council of Nurses. (2021). The ICN Code of Ethics for Nurses. Hämtad 16 november, 2023, från https://www.icn.ch/sites/default/files/inline-files/ICN_Code-of-Ethics_EN_Web.pdf
- James, L., Stiles, A., & Stephens, C. (2021). Nursing student differences in transcultural self-efficacy by culture curriculum: A longitudinal study. *Journal of Transcultural Nursing*, 32(3), 286–294. <https://doi.org/10.1177/1043659620950422>
- *Karatay, G., Bowers, B., Karadağ, E. B. & Demir, M. C. (2016). Cultural perceptions and clinical experiences of nursing students in Eastern Turkey. *International Nursing Review*, 63(4), 547–554. <https://doi.org/10.1111/inr.12321>
- Karlsson, E. K. (2017). Informationssökning. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination i omvårdnad* (2:a uppl., s. 81–97). Studentlitteratur.
- Kjellström, S. (2017). Forskningsetik. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination i omvårdnad* (2:a uppl., s. 57–80). Studentlitteratur.
- Larsen, R., Mangrio, E. & Persson, K. (2021). Interpersonal communication in transcultural nursing care in India: A descriptive qualitative study. *Journal of Transcultural Nursing*, 32(4), 310–317. <https://doi.org/10.1177/1043659620920693>
- Larsson, I., Regber, S. & Ziegert, K. (2023, 17 januari). *Riktlinjer: Examensarbete i grundnivå i omvårdnad*. Hämtad 6 oktober, 2023, från <https://www.hh.se/download/18.1bdce6271885c7148fea5dda/1685365840302/230529-riktlinjer-examensarbete-grundniva-omvardnad.pdf>
- Lebano, A., Hamed, S., Bradby, H., Gil-Salmerón, A., Durá-Ferrandis, E., Garcés-Ferrer, J., Azzedine, F., Riza, E., Karnaki, P., Zota, D., & Linos, A. (2020). Migrants' and refugees' health status and healthcare in Europe: A scoping literature review. *BMC Public Health*, 20(1), 1039. <https://doi.org/10.1186/s12889-020-08749-8>
- Leininger, M. (2002). Culture Care Theory: A major contribution to advance transcultural nursing knowledge and practices. *Journal of Transcultural Nursing*, 13(3), 189–192. https://doi-org.ezproxy.bib.hh.se/10.1177/10459602013003005open_in_new
- Leininger, M. (2007). Theoretical questions and concerns: Response from The Theory of Culture Care Diversity and Universality perspective. *Nursing Science Quarterly*, 20(1), 9–13. <https://doi.org/10.1177/0894318406296784>
- Ličen, S., Karnjuš, I. & Prosen, M. (2021). Measuring cultural awareness among Slovene nursing student: A cross-sectional study. *Journal of Transcultural Nursing*, 32(1) 77–85. <https://doi.org/10.1177/1043659620941585>

- Lor, M., Crooks, N., & Tluczek, A. (2016). A proposed model of person-, family-, and culture-centered nursing care. *Nursing Outlook*, 64(4), 352–366. <https://doi.org/10.1016/j.outlook.2016.02.006>
- Ludwig-Beymer, P. (2022). The role of transcultural nurses in the future of nursing. *Journal of Transcultural Nursing*, 33(3), 257–258. <https://doi.org/10.1177/10436596221095065>
- Maier-Lorentz, M. M. (2008). Transcultural nursing: Its importance in nursing practice. *Journal of Cultural Diversity*, 15(1), 37–43.
- Mangrio, E. & Sjögren Forss, K. (2017). Refugees' experiences of healthcare in the host country: A scoping review. *BMC Health Services Research*, 17(1), 814–814. <https://doi.org/10.1186/s12913-017-2731-0>
- McFarland, M. R. & Wehbe-Alamah, H. B. (2019). Leininger's theory of culture care diversity and universality: An overview with a historical retrospective and a view toward the future. *Journal of Transcultural Nursing*, 30(6), 540–557. <https://doi-org.ezproxy.bib.hh.se/10.1177/1043659619867134>
- Miller, J. E., Leininger, M., Leuning, C., Pacquiao, D., Andrews, M., Ludwig-Beymer, P. & Papadopoulos, I. (2008). Transcultural nursing society position statement on human rights. *Journal of Transcultural Nursing*, 19(1), 5–7. <https://doi.org/10.1177/1043659607309147>
- Mironenko, I. A. & Sorokin P. A. (2018). Seeking for the definition of “culture”: Current concerns and their implications. A comment on Gustav Jahoda's article “Critical reflections on some recent definitions of “culture””. *Integrative Physiological and Behavioral Science*, 52(2), 331–340. <https://doi.org/10.1007/s12124-018-9425-y>
- Mårtensson, J. & Fridlund, B. (2017). Vetenskaplig kvalitet i examensarbete. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination i omvårdnad* (2:a uppl., s. 421-438). Studentlitteratur.
- Narayananasamy, A. & White, E. (2005). A review of transcultural nursing. *Nurse Education Today*, 25(2), 102–111. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2004.09.011>
- Nationalencyklopedin. (u.å.). *Etnocentrism*. Hämtad 17 oktober, 2023, från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/etnocentrism>
- Nematollahi, M., Farokhzadian, J., Dehghan Nayeri, N., Darban, F., & Faramarzpour, M. (2022). Explaining the educational challenges in the path of cultural competence: The experiences of Iranian nursing students. *Journal of Professional Nursing*, 42, 140–147. <https://doi.org/10.1016/j.profnurs.2022.06.011>
- Olsson, C., Henoeh, I., Ahlberg, K. & Larsson, M. (2020). Hantering av patienters symtom ur ett omvårdnadsperspektiv. I D-G. Stubberud,

- R. Grønseth & H. Almås (Red.), *Klinisk omvårdnad 1* (3:e uppl., s. 17–27). Liber.
- Papadopoulos, I. (2003). The Papadopoulos, Tilki and Taylor model for the development of cultural competence in nursing. *Journal of Health, Social and Environmental Issues*, 4(1), 5-7.
- Papadopoulos, I., Tilki, M., & Ayling, S. (2008). Cultural competence in action for CAMHS: development of a cultural competence assessment tool and training programme. *Contemporary nurse*, 28(1-2), 129–140. <https://doi.org/10.5172/conu.673.28.1-2.129>
- Popenoe, R., Langius-Eklöf, A., Stenwall, E. & Jervaeus, A. (2021). A practical guide to data analysis in general literature reviews. *Nordic Journal of Nursing Research*, 41(4), 175–186. <https://doi.org/10.1177/2057158521991949>
- Priebe, G. & Landström, C. (2017). Den vetenskapliga kunskapens möjligheter och begränsningar – grundläggande vetenskapsteori. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad* (2:a uppl., s. 25–42). Studentlitteratur.
- Ray, M. A. (2013). Madeleine M. Leininger. *Qualitative Health Research*, 23(1), 142–144. <https://doi.org/10.1177/1049732312464578>
- *Repo, H., Vahlberg, T., Salminen, L., Papadopoulos, I. & Leino-Kilpi, H. (2017). The cultural competence of graduating nursing students. *Journal of Transcultural Nursing*, 28(1), 98–107. <https://doi.org/10.1177/1043659616632046>
- Rosén, M. (2017). Systematisk litteraturoversikt. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad* (2:a uppl., s. 375–390). Studentlitteratur.
- Serrant-Green, L. (2001). Transcultural nursing education: A view from within. *Nurse Education Today*, 21, 670–678. <https://doi.org/10.1054/nedt.2001.0663>
- SFS 1993:100. *Högskoleförordning*. Utbildningsdepartementet. Hämtad 4 oktober, 2023, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/hogskoleforordning-1993100_sfs-1993-100/
- SFS 2008:567. *Diskrimineringslag*. Arbetsmarknadsdepartementet. Hämtad 1 september, 2023, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567/
- SFS 2017:30. *Hälso- och sjukvårdslag*. Socialdepartementet. Hämtad 1 september, 2023, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/halso--och-sjukvardslag_sfs-2017-30/
- Shahzad, Ali, N., Younas, A., & Tayaben, J. L. (2021). Challenges and approaches to transcultural care: An integrative review of nurses'

- and nursing students' experiences. *Journal of Professional Nursing*, 37(6), 1119–1131. <https://doi.org/10.1016/j.profnurs.2021.10.001>
- *Tosun, B. & Sinan, Ö. (2020). Knowledge, attitudes and prejudices of nursing students about the provision of transcultural nursing care to refugees: A comparative descriptive study. *Nurse Education Today*, 85, 104294–104294. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2019.104294>
- Tosun, B., Yava, A., Dirgar, E., Şahin, E. B., Yılmaz, E. B., Papp, K., Tóthova, V., Hellerova, V., Prosen, M., Licen, S., Karnjus, I., Tamayo, M. D. B., Leyva-Moral, J. M., Claeys, A., & Tricas-Sauras, S. (2021). Addressing the effects of transcultural nursing education on nursing students' cultural competence: A systematic review. *Nurse Education in Practice*, 55, 103171–103171. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2021.103171>
- UNHCR. (2022). *Global trends: forced displacement in 2022*. Hämtad 1 september, 2023, från <https://www.unhcr.org/global-trends-report-2022>
- *Üzar-Özçetin, Y. S., Trenoweth, S. & Tee, S. (2020). Migration and mental health care: Identifying the cultural competency of Turkish nursing students. *Nurse Education Today*, 85, 104257–104257. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2019.104257>
- *Wang, Y., Xiao, L. D., Yan, P., Wang, Y. & Yasheng, A. (2018). Nursing students' cultural competence in caring for older people in a multicultural and developing region. *Nurse Education Today*, 70, 47–53. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2018.08.012>
- World Medical Association. (2013). *WMA declaration of Helsinki – Ethical principles for medical research involving human subjects*. Hämtad 27 september, 2023, från <https://www.wma.net/policies-post/wma-declaration-of-helsinki-ethical-principles-for-medical-research-involving-human-subjects/>

Bilaga A

Tabell 1: Sökordsöversikt

Rad	Sökord	CINAHL	PubMed
1	Sjuksköterskestudenter	MH "Students, Nursing"	Students, Nursing [Mesh]
2	Transkulturell omvårdnad	MH "Transcultural Nursing"	Transcultural Nursing [Mesh]
3	Transkulturell vård	MH "Transcultural Care"	–
4	Kulturellt kompetent vård	–	Culturally Competent Care [Mesh]
5	Upplevelser	experienc* or perception* or attitud* or view* or feeling* or perspectiv*	experienc* or perception* or attitud* or view* or feeling* or perspectiv*

Bilaga B

Tabell 2: Sökhistorik

Rad	Datum	Databas	Sökord/Limits/Booleska operatorer	Antal träffar	Lästa abstrakt	Granskade artiklar	Resultat artiklar
1	2023-09-15	CINAHL	(MH "Students, Nursing") AND (MH "Transcultural Nursing" OR MH "Transcultural Care") Limits: 2013–2023, engelska	78	18	7	5
2	2023-09-19	PubMed	("Students, Nursing"[Majr]) AND ("Transcultural Nursing"[Mesh] OR "Culturally Competent Care"[Mesh]) Limits: 2013–2023, engelska	84	19	8	6 (3*)

MH = CINAHL Subject Headings

Mesh = Medical Subject Headings

Majr = MeSH Major Topic

(*) = Dubletter

Bilaga C

Tabell 3: Artikelöversikt

Artikel 1	Information om artikeln
Referens	Antón-Solanas, I., Tambo-Lizalde, E., Hamam-Alcober, N., Vanceulebroeck, V., Dehaes, S., Kalkan, I., Kömürcü, N., Coelho, M., Coelho, T., Casa Nova, A., Cordeiro, R., Sagarra-Romero, L., Subirón-Valera, A. B. & Huércanos-Esparza, I. (2021). Nursing students' experience of learning cultural competence. <i>PloS one</i> , 16(12), e0259802. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0259802
Land	Belgien, Portugal, Spanien och Turkiet
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att analysera europeiska sjuksköterskestudenters upplevelser av att lära sig kulturell kompetens och erfarenheter av att arbeta med patienter med olika kulturella bakgrunder
Metod	Kvalitativ metod med fenomenologisk ansats
Urval	Genom ändamålsenligt urval inkluderades 40 sjuksköterskestudenter från fyra universitet i Belgien, Portugal, Spanien och Turkiet.
Datainsamling	Datainsamlingen bestod av sju semistrukturerade intervjuer som genomfördes i fokusgrupper med fem till sju studenter. Alla intervjuer genomfördes av en akademiker som arbetade vid respektive universitet på landets officiella språk. Intervjuerna antecknades, spelades in, transkriberades och översattes sedan till engelska.
Dataanalys	Två av författarna analyserade de anonymiserade transkriberingarna enskilt. Genom beskrivande statistik analyserades data, koder bildades och teman skapades. Författarna från de fyra universiteterna hade kontakt under processen för att undvika bias.
Bortfall	Ej angivet
Resultat/Slutsats	Fem huvudteman med 16 underteman presenterades, däribland personlig medvetenhet kring kulturell kompetens där de flesta studenterna hade behov av att utveckla den, kulturens inverkan på hälsa och omvårdnad samt att under praktik utveckla sin kulturella kompetens och upplevelser av det vilket även inkluderar kommunikationsutmaningar. Resultatet visade att många studenter baserade sin kulturella kompetens på de möten som skett med patienter med annan kulturell bakgrund, dock behövdes mer kunskap om olika kulturer. Mötet påverkades av attityder i den kliniska verksamheten. Studenterna uppgav bland annat
Vetenskaplig kvalitet	Grad 1, 91,6%, enligt Carlsson och Eimans (2003) kvalitativa granskningsmall

Artikel 2	Information om artikeln
Referens	Baybuga, M. S., Vicdan, A. K. & Fidan, G. (2023). Opinions and Experiences of Turkish Nursing Students on Culture and Cultural Care: A Qualitative Study. <i>International Journal of Caring Sciences</i> , 16(1), 333–343.
Land	Turkiet
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet var att beskriva åsikter och upplevelser, svårigheter, känslor, förmåga att lösa kulturella omvårdnadsproblem och förslag för att förbättra kulturell kompetens hos turkiska sjuksköterskestudenter vid kulturell omvårdnad
Metod	Kvalitativ metod
Urval	Genom bekvämlighetsurval inkluderades 41 sjuksköterskestudenter.
Datainsamling	Fem fokusgruppintervjuer utfördes av en moderator och en observatör som båda antecknade. Studien avslutades efter fem intervjuer då inga nya data ansågs tillkomma. Intervjuerna spelades in.
Dataanalys	Tematisk dataanalys genomfördes. För att säkerställa intern validitet användes en expertgranskare som granskade intervjuerna och skapade koder och kategorier.
Bortfall	Ej angivet
Resultat/Slutsats	Resultatet presenterades i fyra teman: innebörden av kultur och transkulturell omvårdnad, utmaningar att bedriva transkulturell omvårdnad, känslor samt att lösa kulturella svårigheter inom omvårdnad och att utveckla kulturell kompetens. Majoriteten av sjuksköterskestudenterna uppgav svårigheter vid omvårdnad av personer med annan kulturell bakgrund, så som språkbarriärer, beröring, ögonkontakt, kön, religion och tro och integritet. För att underlätta kulturell omvårdnad var det, enligt sjuksköterskestudenterna, av vikt att vara medveten om sina attityder och förutfattade meningar samt att vara finkänslig i mötet med personer med andra kulturer. Samspråkighet underlättade mötet såväl som att visa respekt, öppenhet och empati.
Vetenskaplig kvalitet	Grad 1, 95,8%, enligt Carlsson och Eimans (2003) kvalitativa granskningsmall

Artikel 3	Information om artikeln
Referens	Cruz, J. P., Alquwez, N., Cruz, C. P., Felicilda-Reynaldo, R. F. D., Vitorino, L. M. & Islam, S. M. S. (2017). Cultural competence among nursing students in Saudi Arabia: a cross-sectional study. <i>International Nursing Review</i> , 64(2), 215–223. https://doi-org.ezproxy.bib.hh.se/10.1111/inr.12370
Land	Saudiarabien
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att utvärdera kulturell kompetens hos sjuksköterskestudenter vid ett universitet i Saudiarabien samt att utforska faktorer som påverkar den
Metod	Kvantitativ metod
Urval	Bekvämlighetsurval användes och 272 sjuksköterskestudenter vid ett universitet i Saudiarabien deltog. Inklusionskriterier var heltidsstuderande, registrerade på skolår två, tre eller fyra och frivilligt deltagande.
Datainsamling	Data samlades in genom enkäter med två delar. Den ena delen handlade om sociodemografiska faktorer och kulturell bakgrund och den andra avsåg Cultural Capacity Scale (CCS) som är en självskattningsskala innehållande frågor om kulturell kunskap, känslighet och färdighet.
Dataanalys	Ett statistikprogram användes för att analysera data och beskrivande statistik för att analysera deltagarnas egenskaper. T-test användes för att se de sociodemografiska faktorernas inverkan på den kulturella kompetensen och p-värde på 0,05 ansågs som statistiskt signifikant resultat.
Bortfall	Inget bortfall
Resultat/Slutsats	Resultatet visade att den kulturella kompetensen ökade ju mer praktik studenterna genomförde. Dessutom innebar att ha en mångkulturell bakgrund en ökad kulturell kompetens hos studenterna.
Vetenskaplig kvalitet	Grad 1, 89,3%, enligt Carlsson och Eimans (2003) kvantitativa granskningsmall

Artikel 4	Information om artikeln
Referens	Dotevall, C., Winberg, E. & Rosengren, K. (2018). Nursing students' experiences with refugees with mental health problems in Jordan: A qualitative content analysis. <i>Nurse Education Today.</i> , 61, 155–161. https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.11.025
Land	Jordanien
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet var att beskriva sjuksköterskestudenter från Jordaniens upplevelser av att ge omvårdnad till flyktingar med psykisk ohälsa
Metod	Kvalitativ metod
Urval	Genom bekvämlighetsurval inkluderades de första nio som hörde av sig till författarna i studien. Inklusionskriterier var: studenter som gick sista året på universitetet, över 18 år, erfarenhet av att ge omvårdnad till flyktingar samt att förstå och prata arabiska och engelska. En exkluderades med anledning av bristande erfarenheter, vilket resulterade i åtta deltagare
Datainsamling	Datainsamlingen skedde genom intervjuer och utfördes av två av författarna individuellt. Intervjuerna inleddes med två öppna frågor och följdfrågor baserades på svaren. Intervjuerna spelades in och transkriberades.
Dataanalys	Analysen genomfördes i fem steg: transkriberingarna lästes flera gånger, meningsbärande enheter identifierades genom induktiv ansats och beskrevs som omvårdnad för flyktingar med psykisk ohälsa och kodades, slutligen bestämdes tre underkategorier och en huvudkategori.
Bortfall	Inget bortfall
Resultat/Slutsats	Resultatet visade utmaningar med att möta flyktingar med psykiska ohälsa och var en aspekt att ta hänsyn till vid transkulturella möten. Studenterna påverkades av patienternas historia. Kommunikation och relationskapande lyftes som viktiga aspekter i mötet.
Vetenskaplig kvalitet	Grad 1, 91,7%, enligt Carlsson och Eimans (2003) kvalitativa granskningsmall

Artikel 5	Information om artikeln
Referens	Halabi, J. O. & de Beer, J. (2018). Exploring the cultural competence of undergraduate nursing students in Saudi Arabia. <i>Nurse Education Today.</i> , 62, 9–15. https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.12.005
Land	Saudiarabien
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet var att utforska den kulturella kompetensen hos sjuksköterskestudenter vid ett universitet i Saudiarabien
Metod	Kvantitativ metod
Urval	Inklusionskriterier var att modulen omvårdnadens grunder var genomförd och studenten var inskriven på skolan, 205 studenter deltog.
Datainsamling	Datainsamlingen genomfördes med enkäter i två delar. Den första delen täckte sociodemografiska faktorer och klinisk erfarenhet. Den andra delen bestod av ett självskattningsinstrument för att mäta kulturell kompetens, bestående av fem element: medvetenhet, kunskap, färdigheter, möten och drivkraft.
Dataanalys	Data analyserades med ett statistikprogram för att se samband. De fem elementen innehöll frågor med poängsättning som gav ett sammanlagt resultat och visade studentens kulturella kompetens
Bortfall	Ej angivet
Resultat/Slutsats	En del studenter uppgav att de hade gett omvårdnad till personer med olika kulturer. Majoriteten uppgav att om de fått välja spelade personens kulturella bakgrund inte någon roll, för alla patienter ska behandlas lika.
Vetenskaplig kvalitet	Grad 1, 91,7%, enligt Carlsson och Eimans (2003) kvantitativa granskningsmall

Artikel 6	Information om artikeln
Referens	Henderson, S., Barker, M. & Mak, A. (2016). Strategies used by nurses, academics and students to overcome intercultural communication challenges. <i>Nurse Education in Practice.</i> , 16(1), 71–78. https://doi.org/10.1016/j.nepr.2015.08.010
Land	Australien
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att utforska sjuksköterskors och sjuksköterskestudenters erfarenheter av utmaningar med transkulturell kommunikation
Metod	Kvalitativ metod
Urval	Ändamålsenligt urval användes för att få olika åldrar, kön och ursprung bland deltagarna. Inklusionskriterier var kunskap inom och erfarenhet av transkulturell kommunikation. Exklusionskriterier var att inte ha varit involverad i omvårdnaden. Urvalet bestod av kliniska sjuksköterskor, sjuksköterskehandledare, sjuksköterskelärare från ett universitetssjukhus samt sjuksköterskestudenter som gick sista året på ett universitet i Australien. Sammanlagt deltog 41 personer.
Datainsamling	Datainsamlingen skedde genom intervjuer med tre fokusgrupper baserat på profession samt individuella telefonintervjuer med sjuksköterskelärarna. För att undvika bias var författarna som inte hade koppling till intervjumiljön ansvarig för varsin intervju. Intervjuerna antecknades, spelades in och transkriberades.
Dataanalys	Transkriberingarna innehållsanalyserades och lästes igenom flera gånger individuellt av författarna och kodades sedan till kategorier utifrån syftet. Fyra kategorier togs fram gemensamt av författarna.
Bortfall	Ej angivet
Resultat/Slutsats	Resultatet presenterades i fyra kategorier som beskrev hur kulturella olikheter inverkar på kommunikationen: fördomar baserat på kulturell mångfald, kulturella gränsdragningar, förutfattade meningar samt språkbarriärer. Deltagarna beskrev olika sätt för att undvika kommunikationssvårigheter och skapa transkulturell kommunikation.
Vetenskaplig kvalitet	Grad 1, 85,4%, enligt Carlsson och Eiman (2003) kvalitativa granskningsmall

Artikel 7	Information om artikeln
Referens	Karatay, G., Bowers, B., Karadağ, E. B. & Demir, M. C. (2016). Cultural perceptions and clinical experiences of nursing students in Eastern Turkey. <i>International Nursing Review.</i> , 63(4), 547–554. https://doi.org/10.1111/inr.12321
Land	Turkiet
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att utforska turkiska sjuksköterskestudenters upplevelser av att ge omvårdnad till patienter med annan kulturell bakgrund
Metod	Kvalitativ metod
Urval	21 andraårsstudenter på sjuksköterskeprogrammet vid ett universitet i östra Turkiet. För att delta i studien krävdes två genomförda terminer av praktik.
Datainsamling	Data samlades in genom diskussioner i tre fokusgrupper om sju studenter. Gruppmedlemmarna delades in i fokusgrupper utifrån kulturella likheter för att mer öppet kunna diskutera och dela med sig. Frågorna baserades på modellen <i>The Process of Cultural Competence in the Delivery of Healthcare Services</i> fem delar: kulturell medvetenhet, kunskap, färdigheter, möten och drivkraft.
Dataanalys	Diskussionerna spelades in och transkriberades av två av författarna, och lästes sedan igenom vid flera tillfällen av samtliga författare. Riktad innehållsanalys användes och koder skapades av huvudförfattaren. Analysen granskades av en expert inom kvalitativ forskning och teman arbetades fram.
Bortfall	Inget bortfall
Resultat/Slutsats	Resultatet delades in i upplevda kulturella barriärer inom religion, ursprung och språk, kulturella likheter underlättade relationen samt uppmärksammade kulturella ageranden i praktiken. Studenterna uppgav att en av de största utmaningarna i omvårdnaden var språkskillnader. I praktiken hittade studenterna olika sätt för att respektera och värna om patienternas kulturella behov. Genom att lyssna in kan patientens oro mötas och bättre omvårdnad ges.
Vetenskaplig kvalitet	Grad 1, 81,3%, enligt Carlsson och Eiman (2003) kvalitativa granskningsmall

Artikel 8	Information om artikeln
Referens	Repo, H., Vahlberg, T., Salminen, L., Papadopoulos, I. & Leino-Kilpi, H. (2017). The Cultural Competence of Graduating Nursing Students. <i>Journal of Transcultural Nursing</i> , 28(1), 98–107. https://doi.org/10.1177/1043659616632046
Land	Finland
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att utvärdera kulturell kompetens hos sjuksköterskestudenter som ska ta examen och identifiera bakgrundsfaktorer relaterade till den. Vidare att ta reda på om transkulturell omvårdnad lärdes ut i sjuksköterskeutbildningen
Metod	Kvantitativ metod
Urval	295 sjuksköterskestudenter som gick tredje eller fjärde året vid fyra universitet i södra Finland deltog i studien.
Datainsamling	Data samlades in genom enkäter med Cultural Competence Assessment Tool (CCATool) som baserades på Papadopoulos, Tilki och Taylor (PTT) modellen, vilken fokuserade på utveckling av kulturell kompetens. I enkäterna fanns frågor om sociodemografiska faktorer och olika påståenden kopplade till kulturell kompetens.
Dataanalys	Ett statistikprogram användes för att analysera data. De sociodemografiska faktorerna och den kulturella kompetensen analyserades med t-test och ett p-värde på 0,05 ansågs som statistiskt signifikant resultat.
Bortfall	Ej aktuellt
Resultat/Slutsats	Resultatet visade att studenterna hade bristande kulturell kompetens och att det fanns ett samband mellan kulturella erfarenheter och kulturell kompetens.
Vetenskaplig kvalitet	Grad 1, 87,2%, enligt Carlsson och Eiman (2003) kvantitativa granskningsmall

Artikel 9	Information om artikeln
Referens	Tosun, B. & Sinan, Ö. (2020). Knowledge, attitudes and prejudices of nursing students about the provision of transcultural nursing care to refugees: A comparative descriptive study. <i>Nurse Education Today</i> , 85, 104294–104294. https://doi.org/10.1016/j.nedt.2019.104294
Land	Turkiet
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet var att beskriva sjuksköterskestudenters kunskap, attityder och fördomar och effekter på transkulturell omvårdnad för flyktingar
Metod	Kvantitativ metod
Urval	Sjuksköterskestudenter vid ett universitet i Turkiet. Inklusionskriterie var att ha genomfört minst en godkänd termin med en kurs i praktiska färdigheter. Exklusionskriterier var frånvaro, ovilja att delta i studien och att inte slutföra enkäten. Urvalet bestod av 317 sjuksköterskestudenter.
Datainsamling	En enkät i tre delar. Delarna bestod av sociodemografiska faktorer, studenternas kunskap om transkulturell omvårdnad samt upplevelser med flyktingar, vilka beskrev studenternas kunskap, attityder och fördomar.
Dataanalys	Data analyserades med hjälp av ett statistikprogram. P-värde under 0,05 ansågs som statistiskt signifikant resultat.
Bortfall	59 deltagare föll bort, då enkäterna inte var komplett ifyllda
Resultat/Slutsats	En del studenter hade mött och gett omvårdnad till flyktingar under praktik och andra inte. Studenterna ansåg att innebörden av hälsa skiljde sig åt mellan kulturer och att det var av vikt att vara medveten om personens kulturella bakgrund och behov. Därför betonades vikten av att lära sig om personens kultur för att främja hälsa samt att anpassa omvårdnadsåtgärder utifrån kulturella behov. Studenterna valde turkiska medborgare som patienter för att undvika kommunikationsproblem. De som hade valt att ge omvårdnad till flyktingar gjorde det för att de ansåg att patientgruppen var utsatt medan andra hade valt det för att det kunde ha en positiv inverkan på deras karriär samt för att få en annan upplevelse. De studenter som talade ett annat språk kände sig mer bekväma med att ge omvårdnad till flyktingar.
Vetenskaplig kvalitet	Grad 1, 95,7%, enligt Carlsson och Eiman (2003) kvantitativa granskningsmall

Artikel 10	Information om artikeln
Referens	Üzar-Özçetin, Y. S., Trenoweth, S. & Tee, S. (2020). Migration and mental health care: Identifying the cultural competency of Turkish nursing students. <i>Nurse Education Today</i> , 85, 104257–104257. https://doi.org/10.1016/j.nedt.2019.104257
Land	Turkiet
Databas	CINAHL
Syfte	Syftet var att identifiera nivån av kulturell kompetens hos turkiska sjuksköterskestudenter som går sista året, deras kulturella uppfattningar samt utmaningar med psykisk hälsa ur ett kulturellt perspektiv
Metod	Mixad metod med en kvantitativ fas och en kvalitativ fas med fenomenologisk ansats
Urval	Bekvämlighetsurval utfördes och 505 sjuksköterskestudenter på sju liknande skolor i Turkiet deltog. Inklusionskriterier var att studera sista året, kunna kommunicera på turkiska, godkänd kurs i psykisk hälsa.
Datainsamling	Den kvantitativa datainsamlingen genomfördes med en enkät om sociodemografiska faktorer och tvärkulturell omvårdnad samt datainsamlingsverktyget "Nurse Cultral Competence Scale" (NCCS) för att bedöma sjuksköterskestudenters kulturella kompetens utifrån kategorierna kulturella färdigheter, kompetens och känslighet. Kvalitativa data samlades in genom semistrukturerade intervjuer med 25 sjuksköterskestudenter för att beskriva tvärkulturell, psykisk hälsa.
Dataanalys	Sociodemografiska data analyserades i ett statistikprogram. T-test användes för att analysera resultaten, p-värde under 0,05 ansågs som statistiskt signifikant resultat. Innehållsanalys genomfördes på den kvalitativa data, kodades och teman bestämdes. Intervjuerna transkriberades, lästes igenom flera gånger och analyserades individuellt.
Bortfall	Ej angivet
Resultat/Slutsats	En del studenter hade aldrig hört talas om transkulturell omvårdnad. Sjuksköterskestudenterna uppgav att de hade vårdat patienter med olika kulturer och många upplevde utmaningar, vidare var det lättare att ge omvårdnad till patienter från samma kultur som en själv. En del upplevde sig ha kompetens att ge omvårdnad till personer med annan kultur. Det fanns utmaningar och fördelar med att utföra transkulturell omvårdnad. Underteman var bland andra bristande kunskap och språkbarriärer, en djupare förståelse för personens kultur och omvårdnadsbehov samt att öka sin självmedvetenhet kring kulturella aspekter. Sammantaget hade många studenter bristande kulturell kompetens som behövde utvecklas för att kunna ge god omvårdnad.
Vetenskaplig kvalitet	Grad 1, 80,8%, enligt Carlsson och Eimans (2003) kvalitativa granskningsmall samt 85,4 % enligt kvantitativ granskningsmall

Artikel 11	Information om artikeln
Referens	Wang, Y., Xiao, L. D., Yan, P., Wang, Y. & Yasheng, A. (2018). Nursing students' cultural competence in caring for older people in a multicultural and developing region. <i>Nurse Education Today.</i> , 70, 47–53. https://doi.org/10.1016/j.nedt.2018.08.012
Land	Kina
Databas	PubMed
Syfte	Syftet var att mäta sjuksköterskestudenters kulturella kompetens vid omvårdnad av äldre personer från olika kulturella bakgrunder och utforska faktorer relaterade till deras kulturella kompetens för att ändra läroplanen i Xinjiang
Metod	Kvantitativ metod
Urval	677 sjuksköterskestudenter vid ett universitet i Xinjiang, Kina, deltog.
Datainsamling	Data samlades in genom en skriftlig, anonym enkät som delades ut till studenterna och lämnades in i insamlingslådor. Enkäten bestod av tre delar: sociodemografiska faktorer med kulturell inriktning, Clinical Cultural Competency Questionnaire (CCCQ) som är ett frågeformulär med fokus på kulturell kompetens samt en öppen fråga om vad studenterna skulle vilja förbättra kring omvårdnaden för äldre personer från andra kulturer.
Dataanalys	Data fördes in av en av författarna och dubbelkollades av en annan. Data analyserades i ett statistikprogram och sedan användes olika statistiska och analyserande tester för att mäta normalitet och för att bestämma samband och skillnader. Innehållsanalys användes för att analysera den öppna frågan och organiserades i kategorier.
Bortfall	Ej angivet
Resultat/Slutsats	Resultatet visade att studenterna hade bristande kulturell kompetens. De studenter som hade egna upplevelser av kulturella skillnader och kunskaper i andra språk hade högre poäng. Svaren från den öppna frågan visade att studenterna ville få kunskap, färdigheter och språk.
Vetenskaplig kvalitet	Grad 1, 89,3%, enligt Carlsson och Eiman (2003) kvantitativa granskningsmall